

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

نام دوره (درس): آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در محیط کار

نام گروه آموزشی: بهداشت عمومی

نام مدرس: سکینه رخشنده رو

رشته/مقطع تحصیلی جمعیت هدف: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت-مقطع کارشناسی ارشد- دانشجویان ترم سوم نوع

و تعداد واحد: تئوری: ۱/۵ واحد عملی: ۰/۵ هر دو-

نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مکان اجرا: دانشکده بهداشت و ایمنی روز/ساعت کلاس:

هدف کلی دوره: هدف این درس، توانمندسازی دانشجویان در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های جامع ارتقاء سلامت و بهداشت به منظور ارتقاء رفتارهای سالم و ایمن در محیط کار می باشد. در این درس فراگیر با اهمیت عرصه محیط کار برای اجرای اقدامات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و از ابعاد مختلف رویکردها در سطح فرد، محیط، سازمان و جامعه آشنا می شود.

اهداف اختصاصی دوره (رفتاری)^۱

از فراگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:

اصول آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و ایمنی (HSE) در محیط کار را تعریف کند و تاریخچه و اهمیت آن را بیان نماید.

اهمیت سلامت نیروی کار در ارتقاء سلامت جامعه را توضیح دهد.

وضعیت سلامت کارگران در ایران و تجربه سایر کشورها (بررسی وضعیت بر اساس شاخص ها و استانداردها) را با هم مقایسه کند.

قوانین و اسناد بالادستی برای سلامت محیط های کار در ایران را به خوبی بررسی کند.

عوامل مؤثر بر سلامت کارکنان و محیط کار را تشریح کند.

تأثیرات متقابل کار بر سلامت و سلامت بر کار را بیان نماید.

نظریه ها و الگوهای تحلیل رفتارهای مرتبط با ایمنی در محیط کار را بکار ببرد.

عوامل موفقیت اقدامات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در محیط کار را توضیح دهد.

رویکردها، نظریه ها و مدل های کاربردی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت را با هم مقایسه کند.

^۱ منظور از اهداف رفتاری، بیان انتظارات اساتید برحسب رفتار قابل مشاهده و اندازه گیری می باشد و با افعال رفتاری همچون تحلیل کردن، پیش بینی کردن، توضیح دادن، مجزا کردن، تقسیم کردن، نوشتن، محاسبه کردن، کشیدن و ... بیان می شود.

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

برنامه های اولویت دار در محیط کار شامل ارتقاء سلامت جسمانی، روانی و رفتاری، افزایش فعالیت جسمانی، بهبود وضعیت تغذیه، تأمین محیط کار ایمن، استرس، بیماری قلبی و عروقی را طراحی و اجرا نماید.
برای محیط های کاری با اندازه های کوچک، متوسط و بزرگ برنامه ریزی انجام دهد.
بر اساس جمع آوری داده ها از محیط و نیروی انسانی و ماهیت کار نیازسنجی انجام دهد.
نحوه راه اندازی نظام مداوم و مرور ثبت داده ها (بانک اطلاعاتی جامع سلامت سازمان) را توضیح دهد.
فرهنگ سازمانی و محیط کار، قوانین و مقررات دستورالعمل ها را ارزیابی نماید.
نحوه ارزیابی تیم ها و مشارکت کنندگان، تنظیم و آماده سازی اهداف برنامه، پیش بینی، تأمین منابع، ملاحظات اجرایی و سیاست های سازمانی بر اساس شواهد را تشریح نماید.
نحوه اجرا و ارزشیابی را برنامه را توضیح دهد.
برنامه جامع آموزش و ارتقاء سلامت در محیط کار انجام شده در جهان و ایران را با هم مقایسه کند.

سرفصل های آموزشی دوره		
شماره جلسه	عنوان یا موضوع	مدرس / مدرسین
۱	معارفه، ارائه طرح دوره، پیش آزمون	دکتر رخشنده رو
۲	تعاریف، تاریخچه، اهمیت و اصول آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و ایمنی (HSE) در محیط کار	✓
۳	اهمیت سلامت نیروی کار در ارتقاء سلامت جامعه	✓
۴	نگاهی به وضعیت سلامت کارگران در ایران و تجربه سایر کشورها، (بررسی وضعیت بر اساس شاخص ها و استانداردها)	✓
۵	قوانین و اسناد بالادستی برای سلامت محیط های کار در ایران	✓
۶	عوامل مؤثر بر سلامت کارکنان و محیط کار، تأثیرات متقابل کار بر سلامت و سلامت بر کار	✓
۷	نظریه ها و الگوهای تحلیل رفتارهای مرتبط با ایمنی در محیط کار	✓
۸	عوامل موفقیت اقدامات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در محیط کار	✓
۹	رویکردها، نظریه ها و مدل های کاربردی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	✓
۱۰	طراحی و اجرای برنامه های اولویت دار در محیط کار شامل ارتقاء سلامت جسمانی، روانی و رفتاری، افزایش فعالیت جسمانی، بهبود وضعیت تغذیه، تأمین محیط کار ایمن، استرس، بیماری قلبی و عروقی	✓
۱۱	برنامه ریزی در محیط های کاری با اندازه های کوچک، متوسط و بزرگ	✓

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

✓	سنجش نیازها بر اساس جمع آوری داده ها از محیط و نیروی انسانی و ماهیت کار، راه اندازی نظام مداوم و مرور ثبت داده ها (بانک اطلاعاتی جامع سلامت سازمان)	۱۲
✓	شناخت و ارزیابی فرهنگ سازمانی و محیط کار، قوانین و مقررات دستورالعمل ها	۱۳
✓	ارزیابی تیم ها و مشارکت کنندگان، تنظیم و آماده سازی اهداف برنامه، پیش بینی، تأمین منابع، ملاحظات اجرایی و سیاست های سازمانی بر اساس شواهد	۱۴
✓	اجرا و ارزشیابی، معرفی حداقل ۲ برنامه جامع آموزش و ارتقاء سلامت در محیط کار انجام شده در جهان و ایران	۱۵
✓	ارائه کار عملی	۱۶
✓	ارائه کار عملی	۱۷
	<p>واحد عملی (۱۷ ساعت عملی):</p> <p>دانشجو ضمن مراجعه به یک محیط کار باید فعالیت های زیر را انجام دهد:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بررسی وضعیت موجود و جمع آوری اطلاعات سلامت بر اساس شواهد • اولویت بندی مشکلات و انتخاب یک مشکل • طراحی برنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و ارائه گزارش در کلاس 	

شیوه (های) تدریس:

با توجه به اهداف آموزشی، نوع محتوا، تعداد دانشجویان کلاس، و ... در جلسات مختلف از روش های سخنرانی، سخنرانی بازخوردی، پرسش و پاسخ، کنفرانس، بحث گروهی، ایفای نقش، پژوهش علمی، پروژه، حل مسئله، و نیز برخی روش های دیگر برای تدریس بهره گرفته می شود.

وسایل کمک آموزشی:

Text books, Print Materials, Video projector, PowerPoint, White board-

شیوه (های) ارزشیابی های دوره:

- مشارکت فعال در کلاس (۱۰ درصد) - انجام فعالیت های کلاسی و پروژه های درسی در زمان مقرر (۲۰ درصد) - آزمون کتبی (۷۰ درصد) (ارزشیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش آزمون های دانشی و نگرشی انجام خواهد شد - ارزشیابی مرحله ای درس با استفاده از آزمون های مرحله ای و پرسش کلاسی صورت می گیرد - ارزشیابی پایانی درس با کمک آزمون کتبی و پروژه عملی انجام خواهد شد) - آزمون پایان ترم

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

منابع مورد استفاده (فارسی و انگلیسی):

1. **Fertman C I. Workplace Health Promotion Programs: Planning, Implementation, and Evaluation** 1st Edition. Jossey BASS. Last Edition.
2. **Burton J. WHO healthy workplace framework and model: background and supporting literature and practices.** Last Edition.
3. **Scriven A. Health promotion settings: Principles and practice.** Last Edition
4. **Chenoweth.D. Worksite Health Promotion. .** Last Edition
5. **WHO. Occupational health: A manual for primary health care workers.** EMRO. Last Edition